

แนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี
เกษชฎาภรณ์ เรืองกาญจนกิจ^{1*}, จุลดิศ คัญทัพ²

¹นักศึกษหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัย
รังสิต

²ดร., วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี และนำเสนอแนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า จุดแข็งของการบริหารงานด้านวิชาการคือ การที่มหาวิทยาลัยสามารถขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ง่าย จุดอ่อนที่สำคัญในองค์กรก็คือ การขาดแคลนแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย อุปสรรคสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการคือ การขาดการวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาว โอกาสในการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาหรือการวางแผนการพัฒนาโดยสอดคล้องการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปในหลักสูตร โดยร่วมมือกับทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการได้แก่ 1) แนวทางเชิงรุก ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ที่ทันสมัย 2) แนวทางเชิงแก้ไข ควรกำหนดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิชาการของมหาวิทยาลัย 3) แนวทางเชิงป้องกัน ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เป็นระบบออนไลน์ รวมถึงควรมีการวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาว 4) แนวทางเชิงรับ ควรมีการฝึกอบรมการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการส่งเสริมการสร้างความรู้ทางวิชาการให้แก่ชุมชน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยเอกชน

Guidelines for the Development of Academic Administration of the Bachelor of Arts Program in English of a private university in Pathum Thani Province
Katechachadapond Ruengkajanakit^{1} , Juladis Khanthap²*

¹Graduate Student, Master of Education in Educational Administration, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

²Dr., Suryadhep Teachers College, Rangsit University

Abstract

The purpose of this research was to study the academic administration of the Bachelor of Arts Program in English of a private university in Pathum Thani Province and present development Guidelines for the academic administration of the Bachelor of Arts Program in English of a private university in Pathum Thani Province. This study is qualitative research. The main informants were experts and 5 specialists in academic administration at the university level using semi-structured interviews, conducting a content analysis, and presenting the data by the descriptive method.

The results showed that the strength of academic administration is that the university can ask for cooperation from various agencies easily. An important weakness in the organization is the lack of research funding sources. The main obstacle to academic administration is the lack of long-term strategic planning. Opportunities to develop academic administration to be more efficient include the use of technology to assist in development planning by inserting the use of modern technology into the curriculum and cooperating with various agencies, both within the organization and outside the organization. For the development of academic administration, there are 1) Proactive approaches should be a network of academic cooperation both domestically and internationally to add up-to-date knowledge 2) Corrective approaches should be conducted to improve the quality of education or the university's academic management 3) Preventive approaches should be encouraged innovative media as an online system, including plan long-term strategic 4) Defensive Approaches should be training on the use of digital technology and new educational innovations for personnel regularly and supposed to promote the creation of academic knowledge for the communities.

Keywords: Academic Administration, Arts Program in English, private university

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดสาระสำคัญในมาตรา 4 “การศึกษา” กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสารทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ประสานร่วมมือ ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นต้องอาศัยการบริหารงานวิชาการ และการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการเพราะการบริหารงานวิชาการ คือกระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการจึงเป็นการบริหารงานที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากขึ้น มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนในสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาด และนำแนวคิดทางการตลาดมาใช้ในการจัดกลุ่มผู้เรียน (พงษ์ศักดิ์ ผกามาต, ปรางทิพย์ เสยกระโทก และนพมาศสิริ วงศ์บา, 2557)

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งเพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพมีความรู้มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการงานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษาความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวผู้เรียน ดังนั้นคุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาการบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียนโดยทั่วไปงานวิชาการจะประกอบด้วยการศึกษาปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้การจัดเตรียมการเรียนการสอนการจัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนและสื่อการเรียนการสอนการส่งเสริมการสอนการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุดแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผลการวางแผนและการกำหนดวิธีการดำเนินวิชาการ รวมถึงการประชุมทางวิชาการ การบริหารวิชาการ โดยในยุคปฏิรูปการศึกษสถานศึกษาจะมีโอกาสในการตัดสินใจมากขึ้นหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาทำให้สถานศึกษาและผู้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการโดยตรง สถานศึกษาจึงต้องปรับตัวอย่างมากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็สนองความต้องการความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งสามารถพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมตลอดจนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญ

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ ความสามารถในการจัดการของผู้บริหาร การบริหารโดยมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน มีประสบการณ์สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและ ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี (พัชญ์พิชา จันทา, 2563)

มหาวิทยาลัย เอ บี ซี เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานี เป็นมหาวิทยาลัยที่มี ชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งในประเทศไทยที่ได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) ให้เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนเพียงแห่งเดียว ที่ได้รับการจัดให้อยู่ในระดับ “ดีมาก” ในกลุ่ม สถานบันที่เน้นการผลิตบัณฑิต โดยมหาวิทยาลัย เอ บี ซี ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางด้านภาษาอังกฤษจึงได้มีการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศึา สตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยมีจุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถใน ด้านภาษาอังกฤษ และมีความรู้ทางสาขาวิชาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพทั้งในภาครัฐบาลและ เอกชน พร้อมกับการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมในด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษาระดับสูงขึ้น ทั้งใน สถาบันการศึกษาในต่างประเทศและ ต่างประเทศ (วิทยาลัยศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย เอกชน เอ บี ซี จังหวัดปทุมธานี, 2561)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ถือเป็นสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ อย่างสูง จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่เพียงพอ ดังนั้นการพัฒนางาน บริหารงานวิชาการจึงนับเป็นสิ่งสำคัญในการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดแรงงาน โดยผู้บริหารต้องมีความพร้อมใน การจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน พร้อมกับการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากผู้เรียนมี ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนก็จะทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน ทำให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลัก ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่สำคัญรองลงมาและเป็นงาน สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดเอา งานวิชาการเป็นหลักในการบริหาร และสอดคล้องกับ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับเรียนการสอนที่มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การมีอาจารย์ผู้สอนที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐาน หลักสูตรมีการจัด โครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุน การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา, 2560)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศึา สตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษาไป เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อันจะนำไปสู่ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในยุคปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสรุปขอบเขตการบริหารงานวิชาการเพื่อนำมาวิเคราะห์ SWOT Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กรและหน่วยงานในปัจจุบันเพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค โอกาส หรือสิ่งที่จะอาจจะเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต ตามแนวคิดของวิเชียร สีหาบุตร (2557); ภารดี อนันต์นาวิ (2557); สัมมา ธรนิธย์ (2560) ซึ่งจะมีความคล้ายคลึงกัน โดยสามารถสรุปได้ว่าขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการสามารถแบ่งเป็น 3 ด้านสำคัญ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการตรวจสอบและการควบคุมคุณภาพ และด้านความร่วมมือส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ขอบข่ายดังกล่าวในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 ท่าน

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้จากหนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive method) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ คุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัย และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำการนัดหมายทางโทรศัพท์ และส่งแบบสัมภาษณ์ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักทางอีเมลล่วงหน้า 3 วัน ก่อนวันนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Selection Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยทำการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาการบริหารงาน

ด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการที่สามารถนำมา
ปรับใช้กับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
(Content analysis) และหาความสอดคล้องของข้อมูลระหว่างการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์
หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปจัดหมวดหมู่ ตามประเด็นของการวิจัย และนำมาถอดรหัส ตีความ สร้าง
ข้อสรุป และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 นำข้อมูลการบริหารงานด้านวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ทำการสรุปแล้ว มาทำ
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการพิจารณาจุดแข็ง (Strengths - S) และ
จุดอ่อน (Weaknesses - W) ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานด้านวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

4.1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการกำหนดโอกาส (Opportunities - O) และ
อุปสรรค (Threats - T) ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอกในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี กระแสด้านสุขภาพ เป็นต้น

4.2 จัดทำตาราง TOWS Matrix โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT มาทำการ
กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยการใช้ TOWS Matrix แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรค (T) และโอกาส (O)
กับจุดแข็ง (S) และ จุดอ่อน (W) เพื่อแสดงแนวทางทางเลือก 4 แบบ คือ แนวทางเชิงรุก (SO) แนวทางเชิง
แก้ไข (WO) แนวทางเชิงป้องกัน (ST) และแนวทางเชิงรับ (WT) โดยการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัย
ภายใน

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย
เอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis การบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี โดยจัดเป็นรายด้านเพื่อความสะดวกในการ
วิเคราะห์และการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดแข็ง คือ เป็นหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษหรือไม่ก็เป็นวิชาที่เพิ่มเนื้อหาการใช้ภาษาอังกฤษ
เข้าใจด้วย การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนจึงมีจำนวนมากที่ถูกพัฒนาขึ้นทั้งจากมหาวิทยาลัยรัฐบาลและ
เอกชนและมีการเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนออกสู่สาธารณะมากมาย

จุดอ่อน คือ มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรจำนวนจำกัด และการใช้สื่อขาดการอบรมให้
เกิดความเชี่ยวชาญ ในการใช้สื่อและนวัตกรรมการศึกษา บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี
ดิจิทัล

อุปสรรค คือ หลักสูตรที่เปิดมีความหลากหลายน้อยเกินไป ยังไม่ตรงต่อความต้องการของ
ตลาดแรงงานเท่าที่ควร สถาบันคู่แข่งชั้นมีการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น ทำให้สถาบันต้องเร่งพัฒนาอย่าง

เร่งด่วน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ตลอดจนอุปสรรคด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

โอกาส คือ ในการพัฒนาได้จัดการอบรมและจัดการทำภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้นเสมอก็น่าจะแก้ไขปัญหาได้ มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนทางด้านหลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นหลัก จึงมีโอกาที่จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจและพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผลิตบุคคลากรให้มีคุณภาพ มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของ สกอ. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด เป็นมหาวิทยาลัยที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ จึงมีโอกาสรสร้างชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยให้โดดเด่นเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการตรวจสอบและการควบคุมคุณภาพ

จุดแข็ง คือ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางการศึกษา จึงเป็นการง่ายที่จะขอความร่วมมือและการช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ อันทำให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ สามารถกระทำได้อย่างลุล่วงและดำเนินไปได้ด้วยดี มีงานวิจัยที่มีคุณภาพ และมีทีมวิจัยในองค์กรและงานวิจัยที่เน้นงานวิจัยด้านภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก

จุดอ่อน คือ การขาดความกระตือรือร้นของบุคลากรผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโดยตรง หรือยังไม่มีการแต่งตั้งหน่วยงานหรือทีมงานเข้ามาดูแลด้านการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพโดยตรง ตลอดจนเวลาจัดให้มีการพัฒนาก็ยังไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากบุคลากรทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังไม่มีการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาองค์กร การบริหารความเสี่ยงยังไม่สามารถรองรับกับความเปลี่ยนแปลงได้ ขาดการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลงานวิจัยด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเผยแพร่ ขาดกองทุนสนับสนุนการวิจัย และการแสวงหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยยังมีน้อย งานวิจัยที่สมบูรณ์ยังไม่มีการบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาต่อยอดและสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อการถ่ายทอดออกสู่สังคม

อุปสรรค คือ ขาดผู้นำที่มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง นอกจากนี้บุคลากรในองค์กรยังขาดความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ มีผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม กองอยู่กระจุกอยู่ในส่วนกลาง ไม่มีการกระจายทุนวิจัยอย่างทั่วถึง

โอกาส คือ มีบุคลากรในองค์กรส่วนหนึ่งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการและได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากนำบุคลากรเหล่านี้ให้มีโอกาสนำศักยภาพออกมาใช้ทำงานด้านดังกล่าวก็ได้งานเป็นชิ้นเป็นอัน มีการประกันความเสี่ยงที่มีคุณภาพ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นำผลการวิจัยมาพัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนาองค์กร

1.3 ด้านความร่วมมือส่งเสริมการเรียนรู้

จุดแข็ง คือ เป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือเป็นทุนจากสังคมอยู่แล้ว จึงง่ายในการขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนส่งเสริมในด้านการบริหารวิชาการ มีองค์ความรู้ทางวิชาการที่หลากหลายและทันสมัยเพื่อให้บริการวิชาการแก่ชุมชน มีสัดส่วนงบประมาณด้านการบริการแก่สังคมเพิ่มขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยให้บริการวิชาการแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น สถาบันทางสังคมได้ให้ความร่วมมือและส่งเสริมความรู้ทางวิชาการในทุก ๆ ด้านมากยิ่งขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามีคนรู้และให้ความไว้วางใจมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น

จุดอ่อน คือ ขาดผู้ที่ให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในด้านนี้ให้สำเร็จและเห็นผลเป็นรูปธรรม งบประมาณในการส่งเสริมมีน้อย ทั้งงบประมาณจากภาครัฐและภาคเอกชน การให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ทางมหาวิทยาลัย ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ขาดการสำรวจความต้องการของสังคมอย่างทั่วถึง ไม่มีการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคม กับการเรียนการสอน และการวิจัย ขาดการจัดระบบ

ฐานข้อมูลที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการด้านบริหารวิชาการแก่สังคม ไม่มีกองทุนบริการวิชาการแก่สังคม และระเบียบบริการวิชาการและแผนกลยุทธ์ทางการเงิน

อุปสรรค คือ ขาดการนำและการร่วมมือ จากเกือบทุกภาคส่วนของบุคลากรในองค์กรนี้ ในอนาคตสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการแข่งขันมากขึ้น ต้องแข่งขันกับตลาดแรงงานภายนอกมากขึ้น ขาดการวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาวในอีก 10 และ 15 ปี ข้างหน้า

โอกาส คือ หากมีการนำและให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งมีการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญจากบุคลากรแล้วร่วมมือกันดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ความสำเร็จก็อาจเกิดได้ นอกจากนี้เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของประชาชน ดังนั้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาหรือการวางแผนการพัฒนาโดยสอดแทรกการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปในหลักสูตร โดยร่วมมือกับทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรและนอกองค์กร ซึ่งจะทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยและเท่าทันยุคสมัยมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี

หลังจากทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์จัดทำ TOWS Matrix เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 TOWS Matrix แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (S-Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถาบันการศึกษาถ่ายทอดการสามารถขอความร่วมมือหรือช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ - มีงานวิจัยที่เน้นงานวิจัยด้านภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก 	<p>จุดอ่อน (W-Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดความร่วมมือและความกระตือรือร้นจากบุคลากรในองค์กร - ขาดการพัฒนาาระบบฐานข้อมูลงานวิจัย และยังไม่มีการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาองค์กร - ขาดแคลนแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย
<p>โอกาส (O-Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำบุคคลภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วมพัฒนา - การนำผลการวิจัยมาพัฒนางานพัฒนาคน และพัฒนาองค์กร - ควรมีการวางแผนการพัฒนาโดยสอดแทรกการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปในหลักสูตร 	<p>แนวทางเชิงรุก (SO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ - ควรมีการนำผลการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาร่วมพัฒนา เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ที่ทันสมัย 	<p>แนวทางเชิงแก้ไข (WO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรกำหนดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิชาการของมหาวิทยาลัย - ควรมีกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในด้านงานวิจัย
<p>อุปสรรค (T-Threats)</p>	<p>แนวทางเชิงป้องกัน (ST)</p>	<p>แนวทางเชิงรับ (WT)</p>

- ขาดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการงานวิชาการ	- ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เป็นระบบออนไลน์	- ควรมีการฝึกอบรมการใช้ดิจิทัล เทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง การศึกษาใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากร อย่างสม่ำเสมอ
- ขาดการติดต่อประสานงานและ ร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงาน ภายนอก	- ควรมีการวางแผนกลยุทธ์ในระยะ ยาว	- ควรมีการส่งเสริมการสร้าง ความรู้ทางวิชาการให้แก่ชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี สามารถอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น หลักตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลักด้วยกันคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการตรวจสอบและการควบคุมคุณภาพ และด้านความร่วมมือส่งเสริมการ เรียนรู้ โดยจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ทราบถึงสภาพของการบริหารด้าน วิชาการในปัจจุบัน โดยพบว่าจุดแข็งของการบริหารงานด้านวิชาการคือ การที่มหาวิทยาลัยสามารถขอความ ร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนได้ง่าย ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากเป็นสถาบันการศึกษา มีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนเป็นหน่วยงานที่ผลิตคนที่มีคุณภาพให้แก่สังคม ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งจะสนับสนุนและส่งเสริมในกิจกรรมทางวิชาการซึ่งเป็นส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศในอนาคตต่อไป นอกจากนี้จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การที่มหาวิทยาลัยมีองค์ความรู้ที่ ค่อนข้างหลากหลายสามารถนำมาประยุกต์ใช้ด้วยกันได้ มีงานวิจัยที่สามารถนำมาใช้พัฒนาต่อยอดทั้งในการ บริหารจัดการในองค์กร และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อสังคมหรือถ่ายทอดให้แก่ประชาชน ทั่วไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของโกสุม สายใจ (2561) ที่ศึกษาสภาพการบริหารสถาบันอุดมศึกษากับความ เป็นองค์กรส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมส่งเสริมให้คณาจารย์เผยแพร่ผลงานหรือถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะการบริการวิชาการแก่ชุมชน เป็นภารกิจหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา โดยบุคลากรของสถาบันได้ นำความรู้หรือนวัตกรรมออกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ทั้งการแก้ปัญหา การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน นำความรู้มาประยุกต์สร้างสรรค์เป็นนวัตกรรม ที่เกิดประโยชน์แก่ชุมชน หรือพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้

แต่อย่างไรก็ตามพบจุดอ่อนที่สำคัญในองค์กรก็คือ การขาดแคลนแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย ซึ่งเป็นผลมาจากมหาวิทยาลัยต้องมีภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ดังนั้นในการแบ่งงบมาใช้ในการวิจัยจึงมีจำนวนที่ จำกัด ดังนั้นบุคลากรภายในจึงจำเป็นต้องหางบสนับสนุนงานวิจัยจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งในส่วนนี้พบว่า บุคลากร ในองค์กรยังคงขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาทุนที่จะใช้ในการวิจัย ทำให้ขาดการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลงานวิจัย และยังไม่มีการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาองค์กร ซึ่งอาจเนื่องมาจากบุคลากรเหล่านี้มีภาระ งานหรือหน้าที่รับผิดชอบของตนอยู่แล้ว ทำให้ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชญ์พิชา จันทา (2563) ที่พบว่าปัญหาสำคัญในการบริหารงานวิชาการคือการขาด งบประมาณทั้งในด้านการจัดจ้างบุคลากรที่มีความสามารถ ด้านงานศึกษาและวิจัยองค์ความรู้ใหม่ ๆ และด้าน วัสดุ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่

นอกจากนี้ยังพบอุปสรรคสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการคือ การขาดการวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาวในอีก 10 และ 15 ปี ข้างหน้า ซึ่งจะเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในอนาคต ซึ่งอาจเกิดจากการขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการวางแผนงานทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมควร ทรัพย์บำรุง (2565) ที่ศึกษาการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลง โดยพบว่าสถานการณ์ของสังคมและสังคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงในแง่แนวคิด มุมมอง และพลวัตต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะทำให้ประชาชนพลเมืองของประเทศก้าวทันการเปลี่ยนแปลงตามที่เป็นอยู่นั้น หากขาดการศึกษาค้นคว้าในองค์ความรู้ที่ทันสมัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและมีการวางแผนกลยุทธ์เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องคิด ต้องพัฒนา และต้องปรับตัวเพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งก้าวนำหรือชี้้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อจรรโลงสังคมอย่างสร้างสรรค์ร่วมกันต่อไป

แต่อย่างไรก็ตามพบว่ามีโอกาสในการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาหรือการวางแผนการพัฒนาโดยสอดคล้องการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปในหลักสูตร โดยร่วมมือกับทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร ซึ่งจะทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ สิริริน และ สุชาดา นันทะไชย (2559) ที่ศึกษาแนวโน้มการใช้ e-Education ในการบริหารงานวิชาการสถาบันอุดมศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า โดยพบว่า แนวโน้มในการสร้างและเชื่อมต่อฐานข้อมูลในการบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยสูงขึ้น สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องนำ e-Education มาใช้ในการบริหารวิชาการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ เนื่องด้วยเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการขับเคลื่อนให้สถาบันอุดมศึกษามีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รองรับการเข้าสู่ประชาคม ASEAN และการขยายตัวของตลาดการศึกษา

2. จากผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารควรสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาและปรับปรุง โดยแบ่งแนวทางปฏิบัติออกเป็น 4 แนวทางคือ 1) แนวทางเชิงรุก (SO) โดยผู้บริหารควรพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและธุรกิจในปัจจุบัน โดยมหาวิทยาลัยควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ที่ทันสมัย และสามารถนำองค์ความรู้มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป 2) แนวทางเชิงแก้ไข (WO) โดยผู้บริหารควรกำหนดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิชาการของมหาวิทยาลัย ไม่ควรยึดติดรูปแบบเดิม ๆ แต่ควรยืดหยุ่นหาหรือความเป็นประโยชน์ ตลอดจนความทันสมัยให้เท่าทันกับยุคสมัย โดยใช้ระบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยมีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เพื่อป้องกันสิ่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 3) แนวทางเชิงป้องกัน (ST) โดยผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป็นระบบออนไลน์ (Digital Native) รวมถึงควรมีการวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาวในอีก 10 และ 15 ปี ข้างหน้า ร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการเอกชน และภาคประชาชน 4) แนวทางเชิงรับ (WT) โดยผู้บริหารควรมีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ โดยอิงจากหลักสูตรระดับนานาชาติที่ได้รับการยอมรับ และผู้บริหารควรมีการฝึกอบรมการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนควรมีการส่งเสริมการสร้างความรู้ทางวิชาการให้แก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ชนก พรหมณศิริ, ณรงค์ พิมสาร และณัฐ

พล ชุมวรฐายี (2559) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชนสู่ความเป็นเลิศ ที่พบว่าในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัยประกอบไปด้วยหลากหลายองค์ประกอบทั้งในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการจัดกิจกรรมของรายวิชา ด้านการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาอาจารย์ ด้านการให้บริการวิชาการ และด้านการวัดผลประเมินผล ซึ่งในทุกด้านจำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ยึดหลักการจัดการคุณภาพแบบองค์รวม (Total Quality Management) ความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ

1.2 ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นและให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง พร้อมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research- PAR) โดยบุคลากรภายในองค์กรร่วมในการทำวิจัยร่วมในการพัฒนาทุก ๆ ชั้นไปพร้อม ๆ กัน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ เช่น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อารนำรูปแบบการบริหารวิชาการไปใช้ในมหาวิทยาลัย เพื่อทำให้เกิดมุมมองใหม่ในการวิจัยด้านการบริหารวิชาการ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- โกสุม สายใจ. 2561. สภาพการบริหารสถาบันอุดมศึกษากับความเป็นองค์กรส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม. วารสาร วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 10(1), 1-12.
- จักรกฤษณ์ สิริริน และสุชาดา นันทะไชย. 2559. แนวโน้มการใช้ e-Education ในการบริหารงานวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 10(21), 44-55.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ, ปรางทิพย์ เสยกระโทก และนพมาศสิริ วงศ์บา. 2557. ภาวะผู้นำทางวิชาการยุคใหม่ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. HR Intelligence, 9(2), 50-63.
- พัชัญพิชา จันทา. 2563. แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภารดี อนันต์นาวิ. 2557. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มนตรี จำกัด.
- รัตน์ชนก พราหมณ์ศิริ, ณรงค์ พิมสาร และณัฐพล ชุมวรฐายี. 2559. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชนสู่ความเป็นเลิศ. วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา, 10(2), 106-116.

- วิเชียร สีหาบุตร. 2557. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ในสังกัดมณฑล. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทยาลัยศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเอกชน เอ ปี ซี จังหวัดปทุมธานี. 2561. **หลักสูตร
ศิลปศาสตรบัณฑิต**. จากอินเทอร์เน็ต. <https://www2.rsu.ac.th/faculty/Liberal-Arts> (ค้นเมื่อ 13
ตุลาคม 2565).
- สมควร ทรัพย์บำรุง. 2565. **การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลง**. จาก
อินเทอร์เน็ต.
<https://somkuansub.files.wordpress.com/2010/12/e0b881e0b8b2e0b8a3e0b89ae0b8a3e0b8b4e0b8abe0b8b2e0b8a3e0b888e0b8b1e0b894e0b881e0b8b2e0b8a3-e0b8a1-e0b8a0e0b8b2e0b8a2e0b983e0b895.pdf> (ค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2565).
- สัมพันธ์ รัตน์. 2560. **หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2560. **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551
- 2565)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.